

(Σκίτσο του κ. Γερ. Γρηγόρη)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΚΥΝΗΓΙ

Μάς είχε πάσσει πάλι ή νοσταλγία τής θαλάσσης και τής κλεψιᾶς.

— Είναι σάν άρρωστεια, έλεγεν ό Γιάννης ό Μαντζίρης, αύτό τό πράμα. Προτιμώ την θάρκα κι τό καίτι την ήμέρα της Λαμπρού, όπό την στερπά. «Είναι μπαρμπούνι με τόσα μουστάκια, φρεσκοπισιένιο και ριχμένο στην άθρακις μ' αρέσει· καλύτερα από τό δύσβελια.

Ξέραμε πώς διατέρας τοῦ φίλου μας είχε τὴν ίδια λόγια. 'Ανημέρα τὴν Λαμπρή, πήγαινε για φάρεμα. Κι' ό παππούς του, που είχε κάνει ἔνα φεγγάρι, υστερά από τὴν ὀπελευθέρωσι, πειρατής κατέβασε κι αὐτός στην ήλιότατη του κι ἔψυνε ἔνα ύπνο, κλεμένον συνήθως, και μὲ τὸ πλώρη. Μέ τὸ ἔνα δύως χέρια γυρίζε τὴν σούδη και μὲ τὸ σύλλοφο κρατοῦσε τὸ ἄρμιδι και φύρευε. Καὶ κάθε τόσο φῶναζε, τὸ πάρετο του ἔψαλλε τὸ 'Χριστός 'Ανέστη'.

— Εί, μωρά, τοιωτάσι!

Καὶ τὸ φαρί που ἔπιανε τὸ ἔρριχνε, στὴν ἀνθρακιά. "Ετεί, δις νά φυγῇ δ' διδεῖς, ή πάρετο δρισκοτάνι μισοχόρτη από τὸ φαρία που ἔπιανε και ἔρριχνε στὴν ἀνθρακιά ὥ παλής πειρατής.

Αὐτή η Πασχαλινή νοσταλγία γιὰ τὴν θάλασσα, μᾶς είχε καλλήσεις κι ἐμάς. Ο φίλος μου ό Γιάννης ό Μαντζίρης είχε συναδέλφους, κι' αὐτή τή Λαμπρή θα μᾶς ἔχαναν τὰ ἀδέντρια, οι γονεῖς μας ή ἡ γυναίκες μας και τὰ παιδιά μας, γιατὶ τὸ πρῆμα απόφασι νὰ πούμε τὸ 'Χριστός 'Ανέστη' στὴ θαλάσσα. Δεν πάν νά σχολιάζε τὸ χωριό. 'Ο Μαντζίρης έλεγε ἔμενις είμαστε ἀνώτεροι σχολίωνι και ό Μιχάλης ό Σαμιακός συνεπληρώνει: «Τὰ σχόλια περιττά».

Μέσα στὴν θάρκα τοῦ Κωνιστατή τοῦ 'Αποστόλη, που ήταν διό συνηθισμένος σύντροφός μας και καπετάνιος τῶν θαλασσινῶν μας ἐκδρομῶν, ἐκουσιάληθκαν τὸ Μεγάλο Σάθθατο τὴν νύχτα, δύο νταμπούνες κρασί, κάμποσα πιάτα και μαχαιριπόρουνα, κουλούρες, ἔνα κεφαλοτύρι, κόκκινα αύγια, και τὰ ἀπαραίτητα ιαλατικά. 'Ο Σαμιακός ἔφερε καὶ τὴν φυσαριώνικά του και διώρυγές του Τζάσινου και ό Μανώλης τοῦ Κοινοῦ ἐπήραν τὰ δηλαδά τους. Περὶ κρέατος δὲν ἔγινετο λόγος. Τὸ δηλαδά θάξασφαίζεται τὸ δέλεια.

Στὸ νησί μας ποτὲ ἡ ζωοκλοπή δὲν είχε θεωρηθῆ προσβολή. Καὶ οἱ μορφωμένοι ἀκόμα τὸ θεωροῦσαν ἔνα εἰδος διασκέδασι και σπόρη, να φγοῦν παγανά και νά οικοδώσουν κανένα γίδι, ὅπο τὰ καλογηρικά κοπάδια που έθοσκαν στὸ βου-

τό. Τὸ ίδιο θά έκαναμε και μείς, θυμόμαστε και τὶς παλήρες ιστορίες μεγάλων ζωοκλοπῶν που είχαν γίνει στὸ ίδιο μας και τὸ εἶχαμε και κάπως καμάρι, που οἱ ὄρχασιότεροι κάτοικοι τοῦ νησοῦ ήσαν Δόλοτες πειραταὶ και νεωτέροι ζωοκλέπται.

Από τὴν παραπλαίσια τῶν Μαγαζίων δύο τὴν πούντα τοῦ Βουνοῦ, πού δό πηγαδιάμε γιὰ ιάχυτησθωμε τὸ Πασχαλινό γίδι. ή ἀπόστρασις είνε δῶς ἐφτά μιλιά. Μέ τὸ πανί και μὲ τὰ κουτιά τὸ ταξείδι, γίνεται σὲ μιάσιμη ώρα, και σταν φυσά νοτιά γερή, σε μάν δώρα. Εμεῖς δύος μεν είχαμε καμιαὶ διά. Εμάσσατε ἔνα είδος δειπνοοφόστιν. 'Ο Μαντζίρης ἔρριψε τὴν συρτή γιὰ καυμάτια συναγριδά. 'Ο Σαμιακός με τὴν φυσαριώνικα κρατοῦσε τὸ ποτὸ στὸν ρυθμὸ τῶν κοστήρων. 'Εγώ με τὸν Μανώλη τοῦ Μπονίου τα είχαμε με τὸν 'Ομηρο και παραδρύαντε στὴν ἀπαγγελία ἐξαιμέτρων. Οι δάλοι έμιοραζαν τὴν συζήτηση μεταξὺ ἐλαφρῆς ἀνεκδοτολογίας και τοῦ ποτὸ θά είνε τὸ γεύμα. 'Η φροντίδα μας γιὰ τὸ κρέας δὲν μᾶς ἀπασχολούσε πολὺ. Δέν μᾶς ἀπασχολούσε δύμας και λίγο. Το μοναστήρι τοῦ 'Αγίου Γεωργίου που ἔχει χίλια γιδοπρόσθατος ήμερα, έχει και κάμποσα γίδια που είνε μεν δίκοι του, δάλλα πού ἔχουν ἀγρίευει. Αύτα παίρνουν τὰ δύοσια τὰ ἀπόκρημα και μᾶς μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ πιάσῃ. Τὰ δράχια διάλεπουν πρὸς τὴν θάλασσα και μόνο ἀπό τὴ θάλασσα με καμιαὶ διάρκειας και μὲ τὸ δόπλο μποροῦν να χτυπηθοῦν. Καὶ πάλι πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ κανεὶς τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ γίδι θά είνε σε καμιαὶ προεξοχή, γιατὶ μόνο ἔται θὰ ἔχῃ ωδέλεια. Τὸ γίδι χυτυπήνο θά καταρκυλήσῃ και θά στάση δύς τὴ δραχώδη παραπλαίσια τοῦ ποτού περέσουν νά τὸ πιάσουν οἱ λαθροκυνηγοί. 'Αλλαγώτικα θά μεινὴ τὸ ζών στὰ δραχιά, πληγώμενο και σκοτωμένο, και θά γίνη τροφή τῶν δεάτων που είνε ἀφθονοὶ στὸ ἀπόκρημα αὐτὸς ψηλό ἀκρωτήριο. 'Η συζήτησης λοιπόν γιὰ τὴν ἔξασφάλιο τοῦ γιδιοῦ γύρω ἀπό τὸ θέμα αὐτὸς ἔστρεφετο. 'Η τανόνιας και κάτι ἀλλό.

'Η 'Αγία Λαύρα τοῦ 'Αθω, ἀπό την οποίαν ἔξαρταται τὸ δικό μας μοναστήρι τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, είχε στείλει τελευταία ἔναν ήγουσύνεο ποτοπηρήτη, τὸν πάτερ Παντελέημονα, τού θέλημε νά θάλη κάποια τάξι στὰ περιουσιακά ζητήματα τοῦ μοναστηρίου. Τὰ όγκια γίδια δὲν ἔπιαναν νά είνε περιουσία τοῦ μοναστηρίου, και ό πάτερ Παντελέημονας ἀπέλουσε μισό στὰ ἀστεία, μισό στὰ σοθαρά, πώς θα καταγγέλλει τοὺς λαθροκυνηγούς.

— Μή δοῦ χειρά κλοπῆς ἐπί της περιουσίας τοῦ 'Αγίου, ίνα μη κολασθῆς και ἐν ούρανοις και ἐπὶ τῆς γῆς! » ἔλεγε και ἔννοούσε καμιαὶ μήνισι στὸν εἰρηνοδική ή τὸν δάστυνόν.

Ἐδὲ γεγονός τῆς Πασχαλι-

νής μας έκδρομης είχε κοινολογηθή σ' όλο τό χωριό. Δέν ήταν λοιπόν παραβούλη, ό πάτερ Παντελεήμονας, με την καλογηρική του άγνωστητα, την άνακταμένη καὶ μὲ κάποιαν πειρατική χαριεκακία, νά είχε λάβει τα μέτρα του καὶ νά είχε στείλει νά μάς παραφυλάξουν.

—Για κάθε ένδεχόμενο, έλεγεν ό βαρκάρης μας, ό μπάρμπα Κωνσταντίης τοῦ Αποστόλη, έγω ἔχω λάβει τα μέτρα μου. Θά ρίζω τα δίχτυα μου καὶ δι' τι πιάσουμε. 'Ολάκερη ή κοιλάδα είναι τῆς παρέας, Σείς νά κυττάζετε για το κρῆς κι' από ψάρι δικής μου δουύλους.

—Και δική μου, έφωναξε θριαμβευτικά ό Μαντζίρης καὶ έκανε νέα τινάγμα ταύ πάτρας δηλη τη βάρκα. Αύτη τη στιγμή άνεβαζε μὲ τὴ τυρπή του μιὰ υπέροχη συναγρίδα, ώς τρεις δικάδες. Μέσα στο φεγγαρόφωτο, τα λέπια της καὶ τὰ φτερά της πετώνταν άναλαμπτές, καὶ τὸ ψάρι ποιεῖται, ταύ πάτρας δηλη της φτιασμένου ἀπό ζωντανὸν χαλκό, με σκαλίσματα καὶ ιδύωντας ἀπό ἀστύν μαὶ χρυσόν. Ή τριαμβός του Μαντζίρη ήτο μεγάλος καὶ ἡ ώρασα συναγρίδα μᾶς φάντης δριστος οἰλών... Λαμπτρά θά πατη ἡ λαμπτρή, είπαμε. 'Τοσέρας ἀπό την συναγρίδα, το γιδι. Ξέρει ὁ χριστός νά μιέθη τους εύσεβεις.

Τά πράγματα δώμας δρήσκων ἀρίστα, ἀλλά δὲν ἐτελεώσαν καὶ ἀρίστα. Εκείνο το Πάσχα έγινεν ἀφορμή νά ρεζινευτούμε σ' όλο το νησί.

Κι' ἀν καὶ πέρασαν τόσα χρόνια ἀπό τότε, τὸ τραγούδι πού μᾶς ἐσκάρωνε δηλη Αντινόης δη Κομηνός, δη λαϊκός ποιητής τού τόπου, δὲν ξεχάστηκε ἀκόμα καὶ τραγούδηται ἀπό τότε κάθε λαμπτρή:

«Πήγανε γιά νά κλέψουν
ἀγήμερα τὸ Πάσχα,
τὰ γίδια τοῦ μοναστηροῦ,
μά πάντας τὴ φάσια.

Τὸ γίδι ήταν ἀψηλά,
καὶ πήραν καὶ λιτάφια,
μ' ἀντὶς νά πάσσον τὸ σφαγτό,
τοὺς κλέψαντας τὰ ψάρια.

'Ο πάτερ Παντελέμονας,
πού νάγκη τὴν εὐηγή του,
ἀντὸς τοὺς τὴν ἐστάσιον
κι' ὁ τρεῖς οἱ παραγνιοί του.

Το ποίημα μᾶς ἀπατιμούσε δηλους, πού ἐλάθαμε μέρος στὴν Πασχαλινὴ ἐκδρομή. Μᾶς ἐρρεζίλευεν ἐσσει καὶ ἐτελεώνεν ἔτοι:

Γιάννη Μαντζίρη, ἀγωγη,
και Μανιούλε τοῦ Μπάνον,
τὴν πάντας γιά μὰ φορά,
ἄς είνε και τοῦ γρύον!

Τι είχαμε ἀθέτη όμως;

Τὸ τραγούδι τά ἔλεγε πολὺ καλά. Κοντά τά μεσανύχτα ἐφέτασμε στὴν Πούτα τοῦ Βουνοῦ, τὸ θέρμα τοῦ ταξιδιοῦ μᾶς. Ο μπάρμπα Κωνσταντίης τοῦ Αποστόλη ἔφερε σ' ἔναν μικρὸ κάδο τα δίχτυα του, καὶ ὅταν δρήσκε νά σκάζη ἡ αὐγή, συνεχίσαμε παραλίας-παρασία μετα την βάρκα το ταξιδεύοντας καὶ κατασκόντας γιδι. Αύτη ή δουλειά θά βάσταξε πάνω ἀπό μιαν ώρα. Δυδ-τρίαι γίδια ήσαν πολὺ ψηλά καὶ δὲν μπορέσαμε νά τά χτυπήσουμε. 'Ενα ωραίο διμος μαύρο τραγάκι, ὅπερ εφανετο, στάθηκε καὶ μᾶς κύταζε ἄφοδο. Ο βράγος που ήταν σκαρφαλωμένο, ὑψηλόντα καρμιά δεκαπενταριάσια μέτρα πάνω ἀπό την βάλασσα. Τὰ κουπιά ἐσταμάτησαν καὶ ό Γιώργης δη Κοντός, πού έθεωρετο ἔνας ἀπό τοὺς πιο καλούς σκοπευτάς του νησιοῦ, ἐπωρούθησε. Είχε ροδίσει πειά καὶ τὸ ωραίο μαύρο τραγούδουλο, πού ἀφήστη τη βασκή του καὶ ἐκνταταὶς ἀνύπτοντα καὶ περιέργα τὴν βάρκα μᾶς, διεκίνετο πολὺ καθαρός. 'Ενα μπούλο ακούστηκε στὴν ήσυχη τή αὐγής, η φωνή τοῦ ἄτυχου γιδιοῦ, σὰν κλάμα καὶ σὰν σπαραγμός, καὶ ἔνας τρομακτικὸς ἀντίνοος μὲτα διό την ήχη τού γυμνού θουνού, που ἐπανέμαθε δυναμωμένος, σὰν νά ήτο βροντή, τὸν κρότο τῆς τουφεκιάς.

Τὸ ωραίο ζωό, χτυπημένο καλά μὲ τὰ βόλια τοῦ τουφεκιού, ἐνοιμίσαμε πώς θά κυλούσε κάτω δις τὴν θάλασσα. Μᾶς είχε κεραυνωθῆ καὶ ἐμείς ήσαν κάτινέ πάνω, στὴν ἀσκρη τοῦ βράχου. Τέσσια περίπτωση, τὸν ἐφοθούμεθα, καὶ αὐτό ήταν τὸ πάθημά μᾶς.

Ἐγινε διαβούλιο καὶ συμβούλιο τότε, τί ἐπρεπε νά κάνουμε. Μια λύσης ὑπήρχε, πού τὴν ἐπρότεινε ὁ μπάρμπα Αποστόλης. Νά ἀφήσουμε νά φωτίση καλύτερα καὶ νά ἐπιχειρήσουμε ἀπό ἔνα στεριακὸ μονοτάτικο, πού τὸ είχαν διοίει τα ἀγριόγιδα τοῦ μοναστηρίου, νά φτάσουμε ώς τὸ σκοτωμένον τραγούδουλο. Τὸ ίχειρημα ήτο κάποιας δύσκολο, δχι ίωσας καὶ ἀδύνατο. Θά ἐπιτάρνωμε μᾶς καὶ ἔνσει τὸ γιδι, καὶ μὲ τὸ σχοινί θά ἀνεβάζαμε καὶ τὸν ἀνθρόπο καὶ τὸ ζωό.

Ο Μαντζίρης, δχι ἀρχήρος, πα-

ρακολούδες νά κρεμαστή αὐ-

τος... «Ως νά φωτίση δώμας καλά, είπεν ό μπάρμπα Κωνσταντής, σκηνώνουμε καὶ τα δίχτυα, για νά τελεώνουμε μὲ τὴν φωρική. Κι' δις νά γίνη τὸ κοκορέτσι καὶ τὸ σπληνάντερο, έγω σᾶς

έτοιμάζω τὴν κακαβιά.

· Βοηθόσαμεν δῆλοι στὸ σήκωμα τῶν διχτυῶν. Ή καλάδα ήταν ικανοποιητική. Κάπου πέντε δικάδες μπαρμπούνια, μελάνουρα καὶ σαργοί. Ψάρια ἐκλεκτότατα, πού μαζύ μὲ τὴν συναγρίδα καὶ τὸ γιδι. Ή ἀποτελούσαν λουκούλειο γεῦμα για τὴν παρέα μᾶς τῶν δέκα δινθρώπων.

· Ο μπάρμπα Κωνσταντής θέλησε νά μᾶς συνοδεύσῃ καὶ αύτὸς στὴν στεριανή περιπέτεια.

· Βρέ παιδιά, εἶπε, σείς θωρήσατε στὸ σήκωμα τῶν διχτυῶν. Νά θωρήσατε κι' ἔγω νά σηκώσουμε τὸ γιδι.

· Δέν είχαμε κανένα φόδο για τὴν βάρκα καὶ για τὰ ψάρια, μά την ἐπάθαμε. 'Ασυνήθηστοι στά κατοιδέρσαχα, κάναμε δῶς μισηρά νά φτασουμε στὸ μέρος πού είχαμε χτυπημένο τὸ τραγόπουλο. Άλλα το πραγόπουλο!

· Πάνω ἀπό τὰ κεφάλια μᾶς είδαμε δυό παραγιούνια τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀκούσαμε τὰ γιούχη τους. Είχαν προλάβει καὶ πήραν τὸ σκοτωμένο τραγούδουλο. Μάλιστα συνηθίσαμενοί αὐτοί, ἀνθρώπινα κατάκια, δέν είχαν ἀνάγκη ἀπό γιδού, σὰν ὀργιστάκια, οἱ ίδιοι καὶ τὸ σηκωμα. Καὶ μεῖς τούς κυττάζαμε σὰν χάζοι μὲ τὸ σχοινί στα χειροποιητικούς.

· Δούλεια τοῦ καλογήρου, σκεφτήκαμε, σίγουρα.

· Θά κάνουμε λαμπτρή μόνο μέ ψάρια, εἶπεν ό Μαντζίρης, πού ιστάλεις τοῦ γιδού δὲν τὸν έννοιασε καὶ πολύ, γιατί μέσα στὸ αἴμα του μιά ἀγάπη μόνο ὑπῆρχε: Τὸ ψάρι καὶ ή θάλασσα.

· Ο τρίτος δύσις παραγιούνια τοῦ καλογήρου μᾶς είχε προλάβει. 'Όταν γυρίσαμε πίσω στὴ βάρκα, δέν ήρμασε οὔτε λέπι. Πάνε καὶ τὰ μπαρμπούνια καὶ τὰ μελάνουρα καὶ οἱ σαργοί, παίει καὶ τὴ συναγρίδα. Δέν έθισμε σύτε τὰ αύγα, οὔτε τὰ σαλτικά. Μόνο δύο κουλούρες μᾶς είχαν σήφισε καὶ τὸ κεφαλόπορι, ώρι περιτρόπο στοὺς ποταπονταριούς.

· Τὸ πάθημά μᾶς δώμας αὐτό, θά τὸ χωνεύσαμε δπως ὅπως, ὀν καθὼς γυρίσαμε τὸ δειλινὸ ζαλισμένο ἀπό τὴν πενία, δέν θλεπάμε στὴν παραλία δάλακρο σχέδον τὸ χωριό νά είνε κατεβασμένο καὶ νά μᾶς περιέμενε.

· Καὶ ἀνάμεσα στὸν κόσμο πρώτος καὶ καλύτερος δη πάτερ Παντελέμονας, δη τὸν γιούχονος μηδενός, στὸν πατοκριτηριού, μᾶς ἐχαρέτειζε μὲ τὸ μαντηλί καὶ μᾶς καλωσάρισε.

· Πηδήσαμε μὲ κατεβασμένα τ' αὐτιά ἔξω. Στὸ μαγαζάκι τοῦ Βεναρδή, οἱ πρόκριτοι τοῦ χωριού τοχάνε στήσιει στὸ τραπέζι.

· Εὐλογημένοι, εἶπεν δη πάτερ Παντελέμονας σᾶς εύχαριστομέμει για τὸ τραγούδουλο καὶ για τὰ ψάρια καὶ για τὰ αύγα. Σκέπτηκα νά καλύπτησε τὸν κ. πρόεδρο τῆς Κοινότητος, τὸ γιατρό καὶ μερικούς λάθρους φίλους μᾶς καὶ νά τους κάνω τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι. Σείς καθυστέρησατε καὶ θά περιορισθήτη σε κανένα αύγουλάκι.

· —Τί μᾶς ἔκανες, καλόγηρε! φωνάζαμε. Μᾶς ἀφήσεις ἀνήμερα Λαμπτρή ηστικούς καὶ μᾶς ἔκανες καὶ ρεζίλι.

· —Ἐλάτε, τέκνα, έκανεν ήχυσα-ήσουχα δη πάτερ Παντελέμονας. Ον δη Χριστό δάδελφος ἀπό δάδο, δη κ. Κομηνός, σᾶς ἐποιμάσσεις καὶ ἔνο Πασχαλινὸ τραγούδι.

· Καὶ μᾶς τὸ τραγούδησαν καὶ μᾶς ἐπόμπεψαν!...

Κ. ΦΑΛΤΑΙΤΣ

ΜΙΚΡΑ ΤΠΕΙΡΕΓΑ

ΟΙ ΓΙΑΤΤΩΝΕΖΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥΣ

Γιά τὸν Γιαπωνέζο, ή ιερώτερη ύποχρέωσί του, είνε δη σεσαμός πρός τὴν μνήμη τῶν προγόνων του.

Κάποτε, ἐνώ ἐπρόκειτο νά θαφτίσουν ἔνα Γιαπωνέζο, τὸν δη ποστο προστηλιστώνεισαν στὸ Χριστιανού, εἶπε στοὺς ιεραποστόλους:

—Μού είπατε πώς δταν μὲ θαφτίσετε, θά έξασφαλίσατε τὴν εισόδο μου στὸν Παραδεισό, δέν μού είπατε δώμας καὶ δη δρώει τὸ προγόνους μου...

—Άλλα αὐτό δέν τὸ έρουμε, τοῦ ἀποκριθήκανε οἱ ιεραποστόλοι.

—Τότε, δηφού δέν μπορεῖτε νά τὸ θεοβαίωσετε νά θάβετε τὸν μνήμη τῶν προγόνους μου στὸν Παράδεισο σας, δέν θαφτίζουμα κι' ἔγω...

Καὶ δέν θαφτίστηκε.

